

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 21 listopada 2022 roku

Sprawa: odpowiedź na petycję dot. zmian w
PSD.

Znak sprawy: DSP12.056.8.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie z 30 września 2022 r. (otrzymane drogą elektroniczną), zawierające postulaty zmian w przepisach ustawy o podatku od spadków i darowizn, zwanej dalej: „PSD”, dotyczące zgłoszenia podatkowego oraz kwot wolnych od podatku od spadków i darowizn, uprzejmie informuję.

Zakwalifikowanie wystąpienia jako petycji

Pani korespondencja została zakwalifikowana jako petycja, zgodnie z ustawą o petycjach. Petycja może bowiem zawierać żądanie zmiany przepisów prawa mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji - Ministra Finansów.

Zgłoszone żądania

W wystąpieniu przedstawione jest żądanie przedłużenia okresu składania zgłoszenia przez osoby w kategorii zero z 6 miesięcy na 12 miesięcy. Drugi z postulatów dotyczy kwot wolnych od podatku od spadków i darowizn - obowiązywanie kwoty wolnej przez 3 lata oraz obliczanie kwot wolnych od nowa w każdym przypadku gdy: zapłacono podatek, odsetki ustawowe, umowne, karne i maksymalne za opóźnienie (zwłokę), złożono zgłoszenie lub podatnik nie przekroczył kwot wolnych w ciągu 3 lat od pierwszej wpłaty.

Stanowisko wobec propozycji zawartych w petycji

Odnosnie do pierwszego postulatu uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z art. 4a ust. 1 PSD zwolnione od podatku jest nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

Warunkiem skorzystania ze zwolnienia od podatku na podstawie powołanego przepisu jest wymienienie w zgłoszeniu nabytych rzeczy lub praw majątkowych i złożenie zgłoszenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego powstałego na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2-8 i ust. 2 PSD, a w przypadku nabycia w drodze dziedziczenia w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku. Obowiązujący obecnie 6 - miesięczny termin do złożenia zgłoszenia organowi podatkowemu jest wystarczający do zapoznania się przez podatnika z przepisami podatkowymi i wypełnienia obowiązku zgłoszenia nabytego majątku w celu skorzystania ze zwolnienia podatkowego. Biorąc pod uwagę inne terminy obowiązujące w prawie podatkowym, termin 6 miesięcy na zgłoszenie nabycia rzeczy lub praw majątkowych, jest długim terminem.

Reasumując informuję, że obecnie nie są planowane prace mające na celu wprowadzenie postulowanej zmiany.

Odnosnie do drugiego postulatu, który dotyczy kwot wolnych od podatku od spadków i darowizn zauważam, że brak uzasadnienia do wnioskowanych propozycji uniemożliwia odniesienie się do tych sugestii.

Chciałbym jednak zwrócić uwagę, że obowiązek zapłaty podatku od spadków i darowizn występuje wyłącznie wtedy, gdy wartość nieodpłatnie nabytego majątku (w okresie 5 lat) przekroczy kwotę wolną od podatku, której wysokość jest uzależniona od stopnia pokrewieństwa między nabywcą (np. obdarowanym, spadkobiercą) oraz zbywcą (np. darczyńcą, spadkodawcą) i wynosi:

- 10 434 zł, gdy obdarowany zaliczony jest do I grupy podatkowej (najbliższa rodzina),
- 7 878 zł, gdy obdarowany zaliczony jest do II grupy podatkowej (dalsza rodzina),
- 5 308 zł, gdy obdarowany zaliczony jest do III grupy podatkowej (osoby obce).

Wymienione kwoty wolne przysługują odrębnie w przypadku nabywania majątku od jednego zbywcy przez danego nabywcę. A contrario, nie podlega sumowaniu wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych od kilku zbywców.

Przy takiej konstrukcji kwoty wolnej od podatku, ustawodawca nie nałożył jednocześnie na nabywców (jak również na zbywców) żadnych obowiązków wobec organów podatkowych np. zgłaszania nabytego majątku w kwotach wolnych od podatku, co już jest niewątpliwym ułatwieniem dla podatników korzystających z tej ulgi.

Kwotę niepowodującą powstania obowiązku podatkowego oblicza się z zastosowaniem zasady kumulacji. Zasada ta, określona w art. 9 ust. 2 PSD, jest podstawowa dla wymiaru podatku od spadków i darowizn. Zgodnie z nią, jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz, do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło

ostatnie nabycie. Dlatego w zeznaniu podatkowym podatnik jest zobowiązany wykazać wszystko, co nabył od tej samej osoby lub - w przypadku jej śmierci - po tej samej osobie, we wskazanym wyżej okresie. Organ podatkowy obliczając podatek od łącznej wartości nabytych w ciągu tych 5 lat rzeczy i praw majątkowych, potrąca podatek przypadający od opodatkowanych poprzednio, nabytych rzeczy i praw majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega zaliczeniu na poczet innych podatków ani zwrotowi. Wysokość podatku ustala się w zależności od grupy podatkowej, do której zaliczony jest nabywca.

Zasada kumulacji zastosowana w przepisach ustawy PSD nie powoduje wielokrotnego obciążenia podatkiem od spadków darowizn wartości tego samego majątku, ponieważ od podatku obliczonego od łącznej wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych potrąca się podatek zapłacony wcześniej. Jednocześnie, przy ustalaniu podatku, zasada ta umożliwia odliczanie zwaloryzowanej kwoty wolnej od podatku. W tym miejscu zauważam, że kwoty wolne od podatku od spadków i darowizn podwyższono od 13 października 2022 r., obejmując m.in. darowizny otrzymane od tego dnia, albo spadki, których nabycie sąd lub notariusz potwierdził po 12 października 2022 r.

W świetle omówionej wyżej zasady kumulacji wprowadzenie zaproponowanych przez Panią zmian byłoby nieuzasadnione z punktu widzenia szczelności systemu podatkowego. W konsekwencji mogłoby to wpłynąć nie tylko na zmniejszenie dochodów gmin (beneficjentów wpływów z podatku od spadków i darowizn), ale także mogłoby stanowić instrument unikania opodatkowania.

Przedstawiając odpowiedź w sprawie Pani petycji, pragnę podziękować za przedłożoną koncepcję oraz Pani zaangażowanie i troskę o interes publiczny. Ministerstwo Finansów na bieżąco analizuje zgłoszenia od obywateli co do kierunku zmian w ustawach podatkowych. Stanowią one cenny głos w dyskusji na temat reformy systemu podatkowego oraz sygnał oczekiwań społecznych.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).
2. Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2021 r. poz.1043).
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 października 2022 r. w sprawie ustalenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnionych od podatku od spadków i darowizn i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz skal podatkowych (Dz.U z 2022 r. poz. 2084).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Dyrektor

Marcin Lachowicz

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/